

Agnieszka Ostrowska-Metelska

Przegląd czasopism prawniczych

Palestra 41/7-8(475-476), 151-155

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRZEGLĄD CZASOPISM PRAWNICZYCH

Państwo i Prawo z. 6, 1997 r.

„Tam, gdzie praworządność wyzbywa się niezbędnych dla funkcjonowania demokracji wartości, objawia się korygujące działanie sprawiedliwości. Tam natomiast, gdzie sprawiedliwość wykracza zbyt daleko poza granice legalności, objawia swoje znaczenie praworządność” – pisze Roman A. Tokarczuk w artykule pod tytułem „Sprawiedliwość jako naczelna wartość prawa”. Wszechstronny tekst Arwida Mednis traktuje o ochronie danych osobowych w konwencji Rady Europy i dyrektywie Unii Europejskiej. Nad nowymi rozwiązaniami dotyczącymi kar i środków karnych w nowym kodeksie karnym zastanawia się Zofia Sienkiewicz omawiając samoistne orzeczenie środków karnych w nowym ujęciu. „Nowa, znacząca rola środków karnych wynika jednakże nie tylko z regulacji przepisów nowego kodeksu karnego, ale przede wszystkim z nowych założeń polityki karnej, która nadaje prymat karom wolnościowym i środkom karnym przed karą pozbawienia wolności”. Bardzo szczegółowe omówienie charakteru prawnego gwarancji bankowej w tekście Marcina Olechowskiego. Recenzje ostatnio wydanych książek z zakresu prawa.

Glosa nr 6, 1997 r.

Marek Michalski pisze o charakterze świadectw udziałowych jako quasi-certyfikatów inwestycyjnych. W artykule omówiono rolę świadectw udziałowych na rynku kapitałowym, ich rodzaje, zasady obrotu oraz wymiany na akcje narodowych funduszy inwestycyjnych. Jarosław Mikołajewicz rozważa kwestie dopuszczalności współstanowienia prawa podatkowego przez organy państwa poza procedurami parlamentarnymi w artykule „Klasyfikacje statystyczne a obciążenia podatkowe – podstawy formalnoprawne”. Przegląd orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego.

Monitor Prawniczy nr 5, 1997 r.

Możliwość wykluczenia współnika ze spółki cywilnej nie została wyraźnie przewidziana w k.c. Istnienie takiej możliwości nie podważa zasady niezmienności i trwałości składu osobowego spółki. Przeciwnie, wzmacnia go przyczyniając się do realizacji zasady zaufania, ponieważ

pozwala na zmiany osobowe bez rozwiązywania spółki, gdy działanie wspólnika jest nielojalne. Do tego tematu nawiązuje Dariusz Fuchs w artykule „Możliwość wykluczenia wspólnika w spółce cywilnej”. Konstrukcję umowy time sharingu przybliży czytelnikom Kamil Zaradkiewicz przedstawiając ją na tle wybranych systemów prawnych i regulacji Unii Europejskiej. Przemysław Drapała wskazuje na możliwość coraz szerszego wykorzystania instytucji hipoteki w artykule „Hipoteki bankowe”. Bogaty przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Monitor Prawniczy nr 6, 1997 r.

Teresa Romer omawia rozstrzyganie sporów z zakresu prawa pracy po nowelizacji Kodeksu pracy, Dariusz Fuchs kontynuuje cykl poświęcony możliwościom wyłączenia wspólnika – tym razem w spółce cichej.

„Tajemnica przedsiębiorstwa – zagadnienia konstrukcyjne” to tytuł artykułu Piotra Bogdalskiego, w którym autor szuka odpowiedzi na pytanie czy normy prawne ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 16 kwietnia 1993 r. dają podstawę do konstruowania bezwzględniego prawa podmiotowego, którego przedmiotem byłaby tajemnica przedsiębiorstwa, jako dobro niematerialne. Niezwykle interesujące zagadnienie prawnoautorskiej ochrony postaci fikcyjnej omawia Katarzyna Grzybczyk. Chociaż przepisy nie przyznają wyraźnie ochrony fikcyjnemu bohaterowi stworzonemu przez autora, to przecież ta postać żyje. Ma imię, nazwisko, swój wizerunek, uczucia, życie prywatne, honor. Te aspekty postaci fikcyjnej mogą stanowić podstawę przyznania jej ochrony prawnoautorskiej. Problem ten interesująco przedstawia się w świetle orzecznictwa europejskiego i amerykańskiego. Jak zwykle przegląd najnowsze orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Monitor Podatkowy nr 6, 1997 r.

Wybrane aspekty opodatkowania VAT w działalności towarzystwa funduszy powierniczych przedstawiają Marek Michalski i Dariusz Szcześniak. Stella Brzeszczyńska pisze o skutkach podatkowych umowy zamiany w podatku dochodowym od osób fizycznych, podatku dochodowym od osób prawnych oraz opłacie skarbowej w tekście „Zamiana nieruchomości (prawa do lokalu) w prawie podatkowym”. Dalszy ciąg artykułu Krzysztofa Modzelewskiego „Działalność i opodatkowanie przedsiębiorstw zagranicznych w Polsce”. Przegląd orzecznictwa NSA z zakresu prawa podatkowego.

Przegląd Prawa Handlowego nr 6, 1997 r.

Główne kierunki zmian ustawodawczych w nowej ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych z 30 sierpnia 1996 r. przedstawia Beata Kozłowska-Chyła. O instytucji powiernictwa milczy ustawodawca. Nie znaczy to jednak, że jest ona nieznaną czy zabronioną przez polski porządek prawny. O powierniczym przeniesieniu udziału w spółce z o.o. pisze Robert Rykowski. „O ochronie sloganu” to tytuł tekstu Katarzyny Grzybczyk. Autorka zajmuje się pojęciem sloganu, jego ochroną w prawie autorskim i ustawie o znakach towarowych. W cyklu „Konsultacje prawne” Jerzy Rajski przedstawia właściwości umowy o dzieło a wygaśnięciu wynikającego z niej stosunku zobowiązaniowego.

Przegląd Sądowy nr 5, 1997 r.

Przewłaszczenie na zabezpieczenie to jeden z najstarszych sposobów zabezpieczenia wierzytelności, sięgający swymi korzeniami prawa rzymskiego. O skutkach prawnych umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie w stosunkach prawnych stron i osób trzecich pisze Grzegorz Sikorski. Elżbieta Kramer omawia ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 r. „Prejudycjalność orzeczeń w procesie karnym należy do zagadnień niezwykle ważnych” – pisze Jolanta Kowalska omawiając wpływ mocy wiążącej uprzednich orzeczeń innego organu dla rozpoznawanej sprawy karnej. Przegląd orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego oraz Sądu Najwyższego w sprawach karnych.

Praca i Zabezpieczenie Społeczne nr 6, 1997 r.

O warunkach pracy w Polsce w okresie przemian pisze Maria Gasińska, przedstawiając mapy wybranych województw w Polsce. Gerard Bieniek przybliży tematykę komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych według ustawy z 30 sierpnia 1996 r. Autor omawia skutki prawne komercjalizacji dla przekształcanych przedsiębiorstw. Osiągnięcie wieku emerytalnego może być podstawą rozwiązania wszelkich stosunków pracy, niezależnie od tego jaka jest podstawa ich nawiązania. Zdarzają się od tej zasady wyjątki, które między innymi zagadnieniami, porusza Walerian Sanetra w artykule „Wiek emerytalny jako przyczyna rozwiązania stosunku pracy”. Ważny społecznie problem ochrony pracownika sprawującego opiekę nad chorym członkiem rodziny analizuje w świetle obowiązujących przepisów Alina Wypych-Żywicka. Druga część interesującej publikacji Zbigniewa Hajn „Poję-

cie pracodawcy po nowelizacji Kodeksu pracy”. Orzecznictwo sądowe z zakresu prawa pracy.

Rejent nr 5, 1997 r.

W numerze wydrukowano tekst Konstytucji z 2 czerwca 1997 r.; serię artykułów poświęconych zagadnieniom wynikającym z Konstytucji otwiera tekst Aleksandra Oleszko omawiający uznanie rodzinnego gospodarstwa rolnego jako konstytucyjnej podstawy polskiego ustroju rolnego. Mirosław Nazar zajmuje się zagadnieniami małżeństwa i rodziny w świetle unormowań Konstytucji, Piotr Sarnecki poświęca swoje rozważania tematowi władzy sądowniczej w Konstytucji, a Marian Zdyb omawia wolność działalności gospodarczej w oparciu o ten najwyższy rangą akt prawny. Polemiki, refleksje, przegląd orzecznictwa z zakresu prawa rzeczowego.

Radca Prawny nr 3, 1997 r.

W numerze tym wydrukowano przekazany Senatowi tekst ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw. Elżbieta Kliszcz omawia sytuację prawną lokali mieszkalnych, w których prowadzona jest działalność gospodarcza. Autorka pisze we wstępie „W warunkach powszechnej możliwości podejmowania działalności gospodarczej, w spółdzielczości mieszkaniowej i nie tylko pojawia się kwestia wykorzystywania lokali o charakterze mieszkalnym do prowadzenia w nich działalności gospodarczej. Zarządy spółdzielni nie bardzo wiedzą jak się w takiej sytuacji zachować”. O nowelizacji prawa układowego pisze Wojciech Michalewicz. Bogaty przegląd orzecznictwa.

Przegląd Ubezpieczeń Społecznych i Gospodarczych nr 3, 1997 r.

Małgorzata i Maciej Capik przedstawiają urlopowe zabezpieczenia wyjazdowe omawiając warunki ubezpieczeń od następstw niebezpiecznych wypadków, ubezpieczenie w zakresie pokrycia kosztów leczenia, ubezpieczenia środków transportu oraz bagażu podróznego. Od dnia wejścia w życie ustawy do zawodowego wykonywania doradztwa podatkowego uprawnione są te osoby fizyczne, które uzyskały wpis na listę doradców podatkowych. O obowiązkowym ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej doradców podatkowych pisze Jacek Reps. Druga część bardzo istotnego tematu opracowanego przez Pawła

Suskiego dotyczącego stosowania art. 358¹ k.c. do stosunków ubezpieczeniowych czyli urealniania rent. O wypadkach w drodze do pracy i z pracy pisze Helena Pławucka. Problem niejednoznaczności określenia „drogi do pracy” i „drogi z pracy” jest podstawowym dla określenia należnego odszkodowania dla tego, kto na jakiej drodze uległ wypadkowi. Odpowiedzi na to pytanie, w kontekście zmian przepisów na przestrzeni ostatnich lat znajdziemy w artykule. Inetta Jędrasik-Jankowska publikuje drugą część artykułu „Praktyczny komentarz do ustawy o zasiłkach z ubezpieczeń społecznych”. Kwestie kolizji między zakresami zastosowania praw ubezpieczeniowych poszczególnych państw polegające na podwójnym ubezpieczeniu lub braku ubezpieczenia rozpatruje Jacek Skoczyski w drugiej części tekstu. „Ubezpieczenie społeczne w międzynarodowych stosunkach pracy”. Przegląd orzecznictwa z zakresu ubezpieczeń.

Przegląd Podatkowy nr 6, 1997 r.

Wprowadzone nowelizacją ustawy o podatku VAT z 2 listopada 1996 r. niekorzystne dla spółek prawa handlowego i niejasno sformułowane zmiany dotyczące opodatkowania aportów wywołały ostre spory interpretacyjne. Robert Bem, Irena Ozóg i Cezary Wiśniewski prezentują problemy występujące w podatku dochodowym i podatku od towarów i usług. Całość uzupełnia przywołanie istotnych orzeczeń SN w zakresie tej tematyki. Dariusz Handor analizuje kwestie związane z amnestią podatkową i postępowaniem oddłużeniowym w systemie finansów. Elżbieta Rogala odpowiada na pytania dotyczące znaczenia klasyfikacji statystycznych dla stawek VAT odwołując się także do opinii statystycznych w orzecznictwie NSA. Wyjaśnienia i interpretacje problemów podatkowych w odpowiedzi na pytania dotyczące wybranych kasusów.

Opracowała: *Agnieszka Ostrowska-Metelska*